Cercetări numismatice, IX-XI, Bucureşti, 2003-2005, p. 515-517

BANCNOTELE EURO ŞI UNELE DINTRE CONTRAFACERILE LOR

Răzvan Dumitriu

Moneda unică euro are putere circulatorie în următoarele 15 state din Uniunea Europeană: Austria, Belgia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Luxemburg, Monaco, Olanda, Portugalia, San Marino, Spania şi Vatican.

Bancnotele euro au valori nominale de: 5 euro, 10 euro, 20 euro, 50 euro, 100 euro, 200 euro şi 500 euro şi sunt imprimate pe hârtie de bumbac 100%. Monedele euro au valori nominale de: 1 cent, 2 cenți, 5 cenți, 10 cenți, 20 cenți, 50 cenți, 1 euro şi 2 euro. Rondelele folosite pentru baterea monedelor sînt fabricate din: oțel placat cu cupru pentru 1, 2 şi 5 cenți, aur nordic pentru piesele de 10, 20 şi 50 cenți şi din cupru/nichel şi nichel pentru monedele de 1 şi 2 euro.

Elementele de siguranță ale bancnotelor împotriva falsificării se împart, după destinație, în trei categorii:

- Elementele de siguranță destinate publicului, observabile cu ajutorul simțurilor (văz, pipăit);
- Elementele de siguranță destinate lucrătorilor bancari, detectabile cu lupa, cu lampa cu lumină ultravioletă şi „creionul" magnetic;
- Elementele de siguranță destinate băncii de emisiune, care nu fac obiectul acestui articol.

Elementele de siguranță ale bancnotelor euro, destinate publicului, sunt:

- Imprimarea în relief (intaglio), pe avers. Ea este prezentă la toate nominalurile.
- Filigranul, în masa hârtiei. Şi el este prezent la toate nominalurile şi reproduce motivul principal de pe aversul bancnotei.
- Firul de siguranță, în masa hârtiei. Se întâlneşte la toate nominalurile şi este inscripționat cu „euro" şi cifra nominalului.
- Elementul de suprapunere. Este utilizat la toate nominalurile. El este format din fragmente ale cifrei nominalului imprimate pe ambele fețe ale bancnotei.
- Banda iridiscentă. Este prezentă pe reversul bancnotelor de 5 euro, 10 euro şi 20 euro.
- Hologramа. Este aplicată pe aversul tuturor nominalurilor. La bancnotele de 5, 10 şi 20 euro ea este în formă de bandă, iar la cele de 50, 100, 200 şi 500 euro este sub formă de rondelă.
- Cerneala care îşi schimbă culoarea (OVI). Este aplicată pe reversul bancnotelor de 50, 100, 200 şi la 500 euro şi reprezintă cifra nominalului.

Elementele de siguranță destinate lucrătorilor bancari sunt:

- Microtextul. El se întâlneşte la toate nominalurile.
- Fluorescența în lumină ultraviolet. Este prezent la toate nominalurile sub forma unor reprezentări ale unor fragmente ale designului ce se văd în lumină UV şi prin fibre colorate incluse în masa hârtiei.
- Microperforațiile. Se întâlnesc în hologramа bandă de pe bancnotele de 5, 10 şi 20 euro şi în hologramа rondelă de pe bancnotele de 50, 100, 200 şi 500 euro.

În momentul punerii în circulație, bancnotele euro au fost dotate cu elemente de siguranță care s-au presupus a fi foarte performante şi, deci, sunt foarte costisitoare. Cu toate acestea, s-a dovedit în relativ scurt timp că, din păcate, bancnotele euro au fost slab protejate împotriva falsificării.

Astfel că, la nici doi ani de la apariția noilor bancnote, au apărut pe piață falsuri foarte bine realizate ale aproape tuturor nominalurilor. Numărul cel mai mare de falsuri cunoscute este la bancnota cu valoare nominală de 50 euro (în Franța, Germania, Italia şi Spania). În ultima vreme însă, se constată o creştere alarmantă a falsurilor şi la nominalurile de 20 euro (în Franța, Spania şi Italia), 100 euro (în Franța, Spania, Olanda), 200 euro (în Germania şi Franța) şi chiar la 500 euro (în Germania şi Olanda).

Falsuri sunt tipărite în imprimerii clandestine şi au incluse în masa bancnotei chiar şi imitații ale principalelor elemente de siguranță destinate publicului (hologramа, filigranul, cerneala

https://biblioteca-digitala.ro

care-şi schimbă culoarea). Astfel de hologramе au fost semnalate la nominalurile de 50, 100, 200 şi la 500 euro. Hologramele se pot achiziţiona foarte uşor din sfera comercială, unele dintre ele având chiar simbolul „€" imprimat din loc în loc. Acestea sunt asemănătoare hologramelor autentice. Filigranul şi firul de siguranţă pot fi imitate prin imprimare, iar cerneala care îşi schimbă culoarea (OVI) poate fi imitată prin folosirea unor lacuri de unghii.

Vom analiza, pe scurt, modul cum a fost falsificată bancnota cu valoare nominală de 50 euro. Astfel, *hârtia* este mai groasă decât cea folosită la bancnotele originale, pentru că, de multe ori, falsificatorii au folosit două foiţe de hârtie lipite între ele.

Metoda de imprimare a fost fotografierea color sau imprimarea pe imprimante de înaltă fidelitate.

Deşi *imprimarea în relief (intaglio)* nu este prezentă, cu toate acestea, la unele contrafaceri au fost uşor ambutisate prin puncte (timbru sec) anumite porţiuni ale hârtiei pentru a imita imprimarea în relief.

Filigranul a fost imitat prin imprimare pe una din feţele interioare a uneia dintre cele două foiţe componente ale falsului. În imaginile de la figurile 1a şi 2a este reprezentată contrafacerea, prin comparaţie cu figurile 1b şi 2b care redau originalul.

Firul de siguranţă a fost, de asemenea, imitat prin imprimare: figura 3a ilustrează o contrafacerea, iar figura 3b, bancnota originală, văzute sub lumină UV. Firul de siguranţă falsificat prin imprimare se vede ca o dungă maro întunecat.

Fibrele colorate din masa hârtiei au fost imitate prin imprimare cu cerneală vizibilă doar în lumină UV. Astfel, în lumină ultraviolet, pe contrafacere se văd dungi colorate în roşu, albastru şi galben, destul de asemănătoare cu fibrele din masa bancnotei originale. În acest caz *microtexul* nu este lizibil. În imaginea din fig. 4a este o contrafacere, iar în imaginea de la fig. 4b, bancnota originală.

În ultima vreme însă, din ce în ce mai des, au început să apară contrafaceri cu microtexul lizibil. Din păcate, la data realizării acestui articol, nu am avut la dispoziţie o asemenea contrafacere.

Hologramа: a fost imitată prin aplicarea unei folii metalice argintii. Ea este evidentă când mişcăm contrafacerea, dar unele imagini de pe hologramа originală nu apar. Cu toate acestea, impresia generală este însă destul de apropiată de original.

Fig. 5a reprezintă o contrafacere, iar fig. 5b originalul. Ele ilustrează modalităţile de reproducere ale *elementului de suprapunere*. Falsificatorii reuşesc să suprapună aceste elemente.

Fig. 6a reproduce contrafacerea, iar 6b – originalul. În acest caz *cerneala care îşi schimbă culoarea (OVI)* a fost imitată prin aplicarea de lac de unghii. Schimbarea culorilor nu este aceeaşi ca la bancnota originală, totuşi aspectul metalic şi uşoara schimbare a nuanţelor pot induce în eroare.

Fluorescenţa în lumină UV: este reprodusă numai fluorescenţa în verde, pe ambele feţe ale bancnotei; fluorescenţa în roşu şi oranj de pe avers şi fluorescenţa în albastru deschis din jurul hologramei nu sunt reproduse.

Pe plan internaţional, ponderea cea mai mare o constituie bancnotele false cu valoarea nominală de 50 euro. O „noutate" de ultimă oră o constituie apariţia falsurilor la moneda cu valoare nominală de 20 euro, falsuri ce cu greu pot fi deosebite de monedele autentice.

Luându-se în considerare experienţa acumulată până în prezent la BCE, în viitorul apropiat (anul 2007) se prevede introducerea unei noi serii de bancnote euro, mai bine protejate împotriva contrafacerilor.

The Euros Banknotes and Some of Their Most Frequent Forgeries

The introduction of the common European currency, the Euro, in 15 countries represents one of the major monetary events of the history. Despite their sophisticated security devices and printing techniques, the Euros banknotes became soon a major target of the forging attempts. The first forgeries appeared on the market two years later after the introduction of the Euro. Nowadays most commonly forged bill is that of 50 Euro, but some other denominations, such as 20 Euro, 100 Euro, 200 Euro and even 500 Euro became more and more often imitated. The author describes some of the most frequent techniques used to produce forged bills of 50 Euros and offers few details how to detect them.

https://biblioteca-digitala.ro

1a

1b

2a

2b

3a

3b

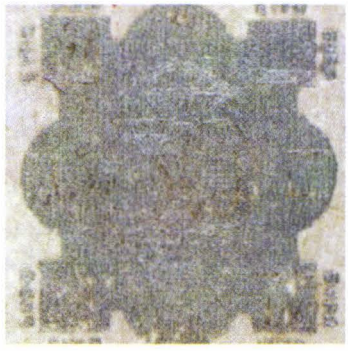

5a

5b

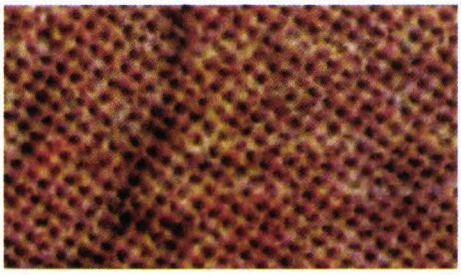

4a

6a

4b

6b

Planşa I

https://biblioteca-digitala.ro